

VI ÄG ER KU LTUR ARVE TTIL LSAM MANS

Kyrkogatan

RIER

INER

m. m.

billiga priser

NILSON

Originalfoto: Aron Jonsson. Ur Göteborgs stads museums samlingar.

DET GEMENSAMMA KULTURARVET

DEMOKRATI, TILLGÄNGLIGHET OCH SAMVERKAN

Arkiv, bibliotek och museer – vårt gemensamma kulturarv – finns till för alla människor. Att öka tillgängligheten och vidga deltagandet inom kulturområdet är strategiskt viktigt för att stärka både demokratin och öppenheten i samhället.

I Västra Götalandsregionens kulturstrategi lyfts den demokratiska öppenheten fram som ett bärande fundament i de kommande årens utvecklingsarbete. Den regionala kulturplanen identifierar samverkan som ett ledord för arbetet. Samverkan i både organiserad och i mera oväntad, spontan form. Och det regionala handlingsprogrammet Lust att lära fokuserar på nyttan för invånarna och kulturens förmåga att vara ett kritiskt öga när vi ser på samhälle och framtid.

För Västra Götalands regionala ABM-aktörer – Kultur i Väst och Västarrvet – innebär detta att det blir allt viktigare att stötta en demokratisk utveckling. En lokal demokratisk utveckling regionen runt, där fler invånare känner att Västra Götalands kulturarv är deras – att arkiv, bibliotek och museer finns till för dem – och att alla har rätt att använda sig av och påverka det som händer där.

DET GEMENSAMMA KULTURARVET

ABM står för arkiv, bibliotek och museer – men symboliserar samtidigt en bredare syn på samarbete. Det är viktigt att ABM-sektorn samverkar internt. Men det är ännu viktigare att helt andra aktörer i samhället börjar se arkiv, bibliotek och museer som relevanta att använda sig av och intressanta att samarbeta med.

Vårt gemensamma kulturarv har en stor betydelse för människor – det bygger identitet och skapar långsiktiga värden. Men alla har inte möjlighet att skapa relationer till kulturarvet. Att göra sådana relationer möjliga är vår viktigaste uppgift och utmaning. Först då kan kulturarvet ta plats i människors vardag – och bli viktigt och värdefullt för alla.

TILLGÄNGLIGHET FÖR ALLA INVÅNARE

Arkiv, bibliotek och museer arbetar ständigt med att lyfta fram kulturarv på olika sätt. En bred basverksamhet lever parallellt med utvecklingsområden i framkant och många gör särskilda insatser för föreningar, skolor och andra grupper i samhället. Den del av verksamheten som påverkar utvecklingen starkast idag är digitaliseringen.

Ett ständigt växande ABM-material finns tillgängligt på nätet och i takt med att fler använder sig av materialet ökar förväntningarna. Samtidigt ökar komplexiteten

i de upphovsrättsliga resonemang som måste föras. Den fråga som alla förr eller senare ställer sig är: vem äger våra kulturarv? Hur kan så mycket som möjligt göras tillgängligt för så många som möjligt?

En person på jakt efter en låttext, ett betyg eller ett äldre foto av sitt nyinköpta hus ska inte behöva veta exakt var hon ska leta. Hon ska mötas av likvärdig service oberoende av vem hon är eller om hon använder sig av arkivet, biblioteket eller museet. För att kunna erbjuda både egna och andras kompetenser och material, behöver vi utveckla nya former både för samverkan och för det egna arbetet – med invånarnas behov i fokus.

“Vem äger våra kulturarv?”

Arkiv, bibliotek och museer är en resurs som alla ska kunna använda, utifrån sina egna förutsättningar. Våra kulturarv är självklara och nödvändiga – och de fylls med nya värden när fler får möjlighet att skapa egna relationer till dem. Då följer de med i tiden och blir angelägna – här och nu.

ETT VIDGAT DELTAGANDE

Att alltid pröva samverkan och att alltid fråga sig vem eller vilka grupper som stängs ute, är bra utgångspunkter för allt arbete inom arkiv, bibliotek och museer. Övriga samarbeten kan ge oönskade samhällseffekter.

Ett exempel är Göteborgs stadsmuseums arbete med utställningen Vi är romer. Där arbetade museets personal tillsammans med representanter från olika romska grupper under hela processen. Det traditionella tolkningsföreträdet från ABM-sektorns sida var utbytt mot vetorätt från romskt håll: Är någon expert på romska berättelser är det just romer. Ett annat exempel är det svensk-norska samarbetet med Resandekartan – där resandefolkets platser och egna berättelser synliggör en okänd historia – och ett dolt kulturarv. Vid sådana tillfällen kan ABM-verksamheter göra skillnad på riktigt.

“Övriga samarbeten kan ge oönskade samhällseffekter.”

Utifrån det som händer här och nu kan vi inom ABM-sektorn ge invånare både perspektiv och möjligheter att bidra med sina erfarenheter till samhällets kunskapsbas. Våra kompetenser, rum och material blir kreativa resurser för att främja utveckling inom områden som demokrati, turism, integration, hälsa, konst, företagande, design, identitet, undervisning, gemenskap och platsers attraktivitet.

DET HANDLAR OM DEMOKRATI

Den demokratiska öppenheten som lyfts fram i regionens kulturstrategi ska bidra till rättvisa förutsättningar för alla att vara en del av kulturlivet. På arkiv, bibliotek och museer tar en betydande del av kulturlivet plats mitt i vår gemensamma kunskapsbas – bland människors berättelser, fotografier, kartor, föremål och dokument. Våra kulturarv är allas angelägenhet och det borde vara lika självklart för en vuxen nyanländ flykting att använda sig av museet, som det är för ett mellanstadiebarn att gå till biblioteket.

När ett arkiv, bibliotek eller museum möter en helt annan typ av verksamhet skapas nya kontaktytor, där idéer kan födas ur tidigare helt okända behov. De organiserade samverkans- och dialogforum som ABM-sektorns aktörer erbjuder, har stor betydelse här. De kan öppna upp för nya spontana sammanhang och stötta en utveckling där alla kan påverka våra kulturarv och göra dem till sina, vilket stärker både demokrati och kvalitet.

“Att våga pröva nya vägar och att våga göra fel.”

Samverkan är ett ledord för att detta ska kunna ske. Samverkan på bred front gynnar både kulturarv och demokrati. ABM-sektorns utmaning handlar om att våga pröva nya vägar och att våga göra fel – för att hitta nya sätt att arbeta, där själva utgångspunkten är invånarna och deras möjligheter att använda sig av våra gemensamma resurser.

ATT SKAPA FÖRUTSÄTTNINGAR

Målet för ABM-sektorn i Västra Götaland är ökad demokratisk öppenhet och ett vidgat deltagande. Arkiv, bibliotek och museer i regionen behöver utveckla nya sätt att arbeta, för att fler ska kunna påverka och känna sig delaktiga i verksamheterna.

Samverkan är nyckeln för att nå målet: Redan organiserad samverkan, organiserade samverkansformer tillsammans med nya parter samt en öppenhet inför spontan, idag helt okänd, samverkan.

Att stötta lokal utveckling ingår i Kultur i Västs och Västarvets uppdrag. Inom nätverket ABM Västra Götaland sker även en nära samverkan med Regionarkivet, Riksarkivet/Landsarkivet i Göteborg, Dialekt-, ortnamn- och folkminnesarkivet i Göteborg (DAG), Göteborgs universitetsbibliotek (UB) och Innovatum Science Center.

(Se figur över Samverkan på sid 11)

EN REGI ONAL RESU RS

EN REGIONAL RESURS

Kultur i Väst och Västärvet är tillsammans med nätverket ABM Västra Götaland en resurs för kommuner och andra aktörer i regionen, som vill arbeta aktivt med utveckling av lokala kulturarv och ABM-verksamheter. Vi stöttar arbete som sker över hela regionen genom:

- > Konferenser och seminarier
- > Nätverksarbete
- > Rådgivning
- > Kommunbesök
- > Konsultationer
- > Publikationer
- > Projekt

BREDA INSATSER

Vårt arbete med konferensserien Att störa homogenitet, samt riktlinjerna för upphovsrätt (kallade Över minnesmuren) under 2012-2013, är exempel på breda tematiska insatser för arkiv, bibliotek, museer och liknande verksamheter i hela Västra Götaland. Konferenser, nätverk, rådgivning, konsultationer och publikationer bildade en helhet – med ökad öppenhet och ett vidgat deltagande som övergripande mål.

KOMMUNBESÖK & KONSULTATIONER

När Kultur i Väst och Västärvet gör gemensamma kommunbesök – beskriver den aktuella kommunen nuläget på platsen i allmänhet och lokal kulturutveckling i synnerhet. Visar sig ABM-sektorn eller kulturarv vara särskilt intressant, kan en konsultation kring utveckling inom området bli aktuell. Men det vanligaste är att en konsultation inleds när en kommun har tagit spontan kontakt med oss. Då hittar vi gemensamt fram till kärnfrågan och formulerar mål, tidplan, metoder och roller.

Samverkan, för en öppnare verksamhet som angår fler, är alltid en viktig del av både arbetsprocess och slutresultat.

HÖR GÄRN AV DIG!

HÖR GÄRN AV DIG!

Vi vill gärna veta mera om era tankar kring lokalt kulturarv och ABM-utveckling, demokratisk öppenhet och ett vidgat deltagande. Har ni idéer om nya parter att samverka med? Arbetar ni redan framgångsrikt på andra sätt än de traditionella? Eller vill ni diskutera kring frågorna helt förutsättningslöst?

Kontakta:

Monica Gustafsson
Västarvet
monica.i.gustafsson@vgregion.se

Ulrica Wallin
Kultur i Väst
ulrica.wallin@kulturivast.se

(Figur Samverkan, tillhörande text på sid 8)

